

No arribarem a temps si no es posa remei

Francesc José Maríai Sánchez, Advocat. Membre de la Secció de Dret Sanitari de l'ICAB i del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya.

Un cop l'Agència Europea del Medicament (EMA) ha aprovat les vacunes contra la COVID-19 i aquestes estiguin en nombre suficient a disposició de les autoritats sanitàries, la vacunació serà la principal estratègica de prevenció davant la pandèmia de la COVID-19. Evidentment la posada a disposició està limitada per la capacitat de producció de la indústria farmacèutica i l'administració a la població ho està per la complicada logística necessària per a la seva distribució que obliga a planificar la prioritització d'uns col·lectius davant d'altres per la seva vulnerabilitat o pel caràcter essencial de la seva funció com és el cas dels cuidadors de les residències i del personal sanitari.

Amb la immunització de com a mínim un 70 per cent de la població, encara que alguns experts plantegen que s'ha d'assolir el 90 per cent, sigui per haver passat la malaltia o sigui per haver estat vacunada, s'estima que haurem aconseguit l'anomenada immunitat col·lectiva o de grup que ens permetrà sortir d'aquest forat negre en què ens trobem per culpa del coronavirus SARS-CoV-2 que ens ha provocat una crisi sanitària, econòmica i social a escala mundial sense precedents en la història moderna.

Segons una enquesta del CIS publicada el proppassat 5 de desembre, només un 32,5 % dels espanyols estan disposats a vacunar-se immediatament, un 55,2 % prefereixen esperar i un 8,4% no es vacunaran en cap cas. Amb una marcada tendència a la baixa dels primers que al mes de setembre eren un 44,3%, a l'octubre un 40,2% i al novembre un 36,8%. Segons l'enquesta ni que el metge recomanés la vacunació en atenció a les circumstàncies personals dels enquestats, estat clínic o risc d'infectar a un familiar, el percentatge de disposats a vacunar-se immediatament puja significativament (només fins a un 37,9 %).

En el nostre país la vacunació és voluntària i aquest principi ha estat recollit en el Pla de vacunació contra la COVID-19 del Govern d'Espanya, que s'ha fixat com a objectiu assolir el nivell d'immunització de grup (el 70% de població immunitzada) en un temps raonable de sis mesos, és a dir que l'estiu de 2021 hagem assolit col·lectivament aquesta fita.

Ens hem de preguntar: arribarem amb la desitjable celeritat a deixar de patir aquesta pesta del SXXI? Amb les xifres de persones contràries a la vacunació i de "vacuno-escèptics" que no diuen que no es vacunaran, però prefereixen veure-les venir: 6 de cada 10 espanyols prefereixen deixar passar un any abans de posar-se-la, una actitud molt pròpia de la nostra idiosincràsia llatina agreujada per l'individualisme imperant a la societat.

Tothom desitja tornar a la normalitat com més aviat millor i si pot ser l'estiu del 2021 poder anar-nos de vacances sense mascaretes, gels hidroalcohòlics i distanciament social, amb llibertat de circulació i quedar amb els amics i familiars que formen part d'altres "bombolles" amb les que ara, per precaució, no podem establir contacte físic, i per descomptat que l'economia torni a funcionar, s'acabin els ERTO's, els tancaments d'empreses i les limitacions a la mobilitat geogràfica i de les activitats esportives, de lleure, culturals, gastronòmiques, etc. però tot això no serà possible si no hem aconseguit col·lectivament controlar els efectes del virus que s'han demostrat devastadors per a la salut, la vida i l'economia. Cal doncs assolir la vacunació massiva de la població i és ingenu pensar amb els resultats de les enquestes a la mà que sense imposar l'obligatorietat s'aconseguirà l'objectiu d'immunització col·lectiva que és la premissa necessària pel retorn a la normalitat anterior a la pandèmia o com a mínim a una normalització de les relacions socials.

Hi ha prou fonaments legals i ètics per imposar vacunació obligatòria per l'excepcionalitat de la situació que vivim. Tota la normativa sanitària sectorial, orgànica i ordinària (1), proporciona a les autoritats sanitàries facultats per adoptar les mesures que consideri més idònies per combatre la pandèmia, entre elles la vacunació que, sens dubte, és l'estratègia més beneficiosa que hi ha en salut pública i la intervenció més efectiva des d'una perspectiva individual i social.

Segurament la major part dels ciutadans exposats a la COVID-19 no traurà cap benefici personal directe i es veuran sotmesos a un seguit de molèsties: dedicar un temps, la punxada, possibles efectes menors com els que poden provocar totes les vacunes (dolor en el lloc de la punció, febrícula, malestar), però tots plegats traurem un benefici col·lectiu incommensurable.

Posant en valor el bé comú que suposa arribar com més millor a una situació que ens permeti afrontar la sortida de la crisi sanitària, econòmica, social i cultural en la que estem immersos, els ciutadans hauríem d'acceptar de bon grat la vacunació obligatòria. Sens dubte la vacunació és una de les actuacions més solidàries en matèria de salut pública, solidaritat que no s'ha de manifestar només fent donacions a la Marató de TV3 per a la recerca sobre la COVID-19, que també. La responsabilitat individual envers la comunitat i la confiança en els científics i els experts en salut pública haurien de fer la resta.

Barcelona, 5 de gener de 2021

1.- Article 43 Constitució espanyola; Article únic Llei 22/1980; Article 12.1 Llei orgànica 4/1981; Article 3 Llei Orgànica 2/1986; Article 26.1 Llei 14/1986; Article 11.2 in fine Llei 16/2003 i Article 54.2.f) Llei 33/2011